

Litera

GEDIGTE

Johann Lodewyk Marais

Mens 123

Ars poetica II 124

dave lubbe

florisbad 124

Pieter Verster

My president 125

M.J. Prins

Gedigte 126

**NATIONAL ARTS COUNCIL
OF SOUTH AFRICA**

Die rubriek *Litera* word finansiëel gesteun deur die Nasionale Kunsteraad /
The section *Litera* is financially supported by the National Arts Council/

Rubriek vir skeppende werk

Litera is 'n rubriek vir die publikasie van skeppende werk in al die tale wat gewoonlik in *Literator* gebruik word. Die Redaksie wil daarmee 'n geïntegreerde beeld skep van die verskeidenheid nuwe skryfwerk wat Suid-Afrikaanse skrywers kan bied.

Die Redaksie kan met vreugde aankondig dat 'n kontantprys toegeken gaan word aan die beste bydraes in die loop van 'n jaar. Een prys sal toegeken word vir die beste bydrae deur 'n debutant en 'n tweede vir die beste bydrae deur 'n meer gevestigde skrywer.

Skrywers word daarom uitgenooi om korter skeppende werk voor te lê vir plasing in hierdie rubriek. Dit kan gedigte of kortverhale wees, maar drama- of romanfragmente en eksperimentele tekste is ook welkom. Bydraes word deur die redaksie gekeur, maar geen korrespondensie kan daarvoor gevoer word nie. Vier kopieë van elke bydrae, in dubbelspasiëring getik, moet voorgelê word. Die naam en adres van die insender moet regs bo-aan die eerste blad van gekramde tekste en op elke los vel vermeld word. **Verstrek ook 'n telefoonnommer, faksnommer en e-posadres waar u bereik kan word.**

Stuur alle bydraes aan die Hoofredakteur, *Literator* (629), Buro vir Wetenskaplike Tydskrifte, Privaatsak X6001, Potchefstroom 2520.

Section for creative writing

Litera is a section for the publication of creative writing in all the languages that *Literator* usually caters for. Through this section the Editorial Board want to present an integrated image of the diversity of new writing by South Africans.

The Editorial Board is pleased to announce that a cash prize will be awarded for the best contributions for a specific year. One prize will be awarded for the best debut contribution and one for the best contribution by a more established author.

Writers are therefore invited to submit shorter creative work for publication in this section. Poems and short stories are welcome, but also play and novel fragments and experimental texts. Contributions are refereed by the Editorial Board, but we cannot enter into correspondence about the work submitted. Four copies of each contribution, typed in double spacing, should be submitted. The name and address of the author should appear at the top right of the first page of stapled text and on every loose sheet sent in. **Please include a telephone number, a fax number and an e-mail address where you can be contacted.**

Send all contributions to the Editor-in-Chief, *Literator* (629), Bureau for Scholarly Journals, Private Bag X6001, Potchefstroom 2520.

Reglement: Litera-pryse vir kreatiewe skryfkuns

1. Die Redaksie van *Literator* ken jaarliks, uit geld bewillig deur die Nasionale Kunsteraad, twee pryse toe vir die beste bydraes vir 'n kalenderjaar in die rubriek "Litera".
2. Hierdie pryse sal bekendstaan as die Litera-pryse vir kreatiewe skryfkuns.
3. Die waarde van die pryse hang af van die grootte van die toekenning deur die Nasionale Kunsteraad.
4. Twee pryse word toegeken, een vir skrywers wat reeds 'n bundel in die betrokke genre gepubliseer het, en een vir skrywers wat nog nie 'n bundel gepubliseer het nie (d.w.s. wat as debutante beskou word).
5. Die Redaksie bepaal aan wie die pryse toegeken word, en die Redaksie kan buitebeoordelaars gebruik om met die beoordeling behulpsaam te wees. Die beslissings van die Redaksie is finaal en geen korrespondensie sal daarvoor gevoer word nie.
6. Die Redaksie behou hom die reg voor om vir 'n spesifieke jaar of vir 'n spesifieke kategorie nie 'n prys toe te ken nie of om 'n prys onder verskillende skrywers te verdeel.
7. Die name van die skrywers aan wie die pryse toegeken is, sal bekendgemaak word in die eerste uitgawe van *Literator* van die daaropvolgende kalenderjaar.

Rules: Litera Prizes for Creative Writing

1. The Editorial Board of *Literator* yearly awards two prizes for the best contributions for a calendar year in the section "Litera" from money granted by the National Arts Council.
2. These prizes will be known as the Litera Prizes for Creative Writing.
3. The size of the prizes will depend on the grant received from the National Arts Council.
4. Two prizes will be awarded, one for writers who have already published a collection in the genre concerned, and one for writers who have not yet published a collection (that is, who are regarded as making their *début*).
5. The Editorial Board determines to whom the prizes will be awarded, and it may appoint external judges to help with the evaluation of contributions. The decisions of the Editorial Board are final and no correspondence on this matter will be entered into.
6. The Editorial Board reserves the right to make no award for a particular year or in a particular category or to divide a prize among different authors.
7. The names of the authors to whom the awards have been made, will be published in the first issue of *Literator* of the subsequent calendar year.

Mens

Homo sapiens

I

Wat is die mens? Sy wat uit die tuin kom,
af met die paadjie en deur die hek stap,
deur die rooigras wat aan haar bene raak
tot sy tussen die bome oor die berg
in die klank van die eerste voëls verdwyn.
Sy wat naak tussen die lang, skraal stamme
staan en die sonstrale oor haar laat val
wat hoog daarbo in die blare glimmer.
Sy met die sagte en goue borste
– twee lammers, tweeling van 'n bosbok –
wat hom deur die onderbos nader wink
en haar hand na hom toe uitgestrek hou.
Sy met 'n nawel soos 'n fyn kelkie
om dou van 'n lelie in op te vang.
Sy is weinig minder as 'n engel
tussen die voëls wat hier vir hulle sing:
die gleuf lou en sout soos die eerste see
waaruit alle lewe voortgekom het.

II

Die mens is die ware voëlverskrikker.
Nie die namaaksel wat op die saailand
die kwaaddoeners staan en verwilder nie.
Vir hom, meer as vir enigiets anders,
skrik hulle, fladder hulle vervaard op
en verdwyn oor die huise se dakke
of in die oewerbos; duik die kolgans
weg in die rivier waar die bleshoenders
raserig oor die watervlak laat spat
en los die lelkraanvoël haar nes net so.
Die ware voëlverskrikker is die mens.

Johann Lodewyk Marais

Ars Poetica II

Die voëls om ons is g'n onderdanig
aan die digters van hierdie wêreld nie.
Inteendeel. Hulle spreek die laaste woord.
Wat hulle te sê het, het hulle reeds
tot min maar suiwer woorde vervolmaak.
Meestal, ja. Die stamelaars daar gelaat.
Soos alle digters is ek in die nes
waar die Kainskuiken onmenslik pik.
Kort voor lank stort ek oor die nes se rand
en het ek teen die sterker een verloor.

dave lubbe

florisbad

tussen geilblou
mielielande
'n lappie gras
bloekoms
borrels oeroue lou water
'n beskeie gedenksteen
die lêplek
van my voorvader

Pieter Verster

My president

My president,
Marthinus Theunis Steyn,
kyk by al die vensters uit;
surrealisties geboetseer deur
reën en bloed.

Verslae luister hy,
soos 'n kers of bome of iets anders,
om weer te dink.

Die digters weet.

Verlange terwyl die leeu brul
soos die oue Amos?
Bebaard en proesend
met versteende hand teen die onreg.

Vertrouelinge
beplan egter self,
ja reeds vir sy vroegtydige begrafnis,
so gesalf –
vooruit
meen hulle.

Ek steek my hand uit

Maar MT Steyn is moeg.
hy bewe soos 'n mens in die wind.

Gedigte

Verdriet, vrees, verlange en ekstase
afgevee en uitgeklop.
Die dood ruim so deeglik op.

as die dood so sag
so mild sou wees soos hierdie
liggeel winterdag

die môre was blink
woes en verwaand hoe rustig
laatmiddag en aand

na elke klap deur die gesig
lag ons verleë
begin dan weer
die snot en trane af te vee

hoog uit die populier
roep hy roekeloos met roekedoer
koel rivier en bos
uit bar stadstrate los

tortelduif dromer
lomerig in die lower
ewige somer

opstanding predik hy
sy lewe lank met vuur en drif
nou is met hyg en stik
uiteindelik
die erns dodelik

Ná die bliksemstraal
en die venyn,
my vrou,
van jou beroerte,
bloei op die puinhoop nou
verwese klein
viooltjies
van die pyn.